

Representantforslag 136 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Mazyar Keshvari og Christian Tybring-Gjedde

Dokument 8:136 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mazyar Keshvari og Christian Tybring-Gjedde om folkeavstemning om mottak av syriske flyktninger og en økning av hjelpen i nærområdene med én mrd. kroner

Til Stortinget

Bakgrunn

Nødhjelp

Forslagsstillerne viser til at krisen i Syria er blitt omtalt som den verste siden andre verdenskrig. Over 12 millioner mennesker er på flukt eller internt fordrevet, og behovet for hjelp er stort. I en situasjon der man er langt unna å kunne hjelpe alle, mener forslagsstillerne at Norge og verdenssamfunnet bør hjelpe så mange som mulig på et mest mulig effektivt måte.

Forslagsstillerne viser til at FN den 31. mars 2015 ba om 65 mrd. kroner til nødhjelp i de syriske nærområdene. Så langt har giverland gitt FN forsikringer om 30 mrd. kroner. FN har med andre ord et udekket nødhjelpsbehov i de syriske nærområdene på over 35 mrd. kroner. Det er i denne konteksten avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne må vurderes.

Forslagsstillerne viser til beregninger fra Justis- og beredskapsdepartementet, som konstaterer at mottak av en syrisk flyktning i Norge utgjør en direkte kostnad på én mill. kroner over en femårsperiode. 8 000 syriske flyktninger vil derfor medføre direkte kostnader på åtte mrd. kroner over en periode på fem år. Ifølge statistikk fra UDI vil den gjennomsnittlige syriske flyktning få 0,7 personer på familiegjenfore-

ning. Dette er et forsiktig anslag, og forslagsstillerne viser til at det i Danmark har kommet 1,4 familiegjenforente per syrisk flyktning. Når man legger til grunn UDIs forsiktige anslag på antall familiegjenforente, konstaterer forslagsstillerne derfor at det i realiteten er snakk om minimum 13 600 syriske flyktninger i perioden.

Forslagsstillerne viser til tall fra FN, og konstaterer at man for kostnaden ved å ta én syrisk flyktning til Norge vil kunne hjelpe 27 flyktninger i flyktningenes nærområder. Forskjellen skyldes blant annet forskjell i kostnadsnivå mellom ulike land, og at tilbudet i nærområdene ikke er nødt til å benytte ressurser til integrasjon i Norge. Dersom man forutsetter at flyktningene skal hjelpes i leire, vil kostanden av å ta en flyktning til Norge kunne hjelpe 14 personer i nærområdene. I et slikt perspektiv blir henting av anslagsvis minimum 13 600 flyktninger til Norge, inkludert familiegjenforente, symbolpolitikk. Dette tallet utgjør rundt 0,10 prosent av alle syriske flyktninger og internt fordrevne. Forslagsstillerne mener det viktigste i en alvorlig krisesituasjon er å redde flest mulig liv. Det er samtidig naturlig at mennesker som søker beskyttelse har ambisjoner om å returnere til hjemlandet og bidra til å gjenreise landet.

Forslagsstillerne er kjent med at Norge har vært i samtaler med flere aktører i nærområdene. Et eksempel er samtaler mellom Norge og de kurdiske selvstyremyndighetene med sikte på å bedre situasjonen for syriske flyktninger. Falah Mustafa Bakir, den kurdiske minister med ansvar for utenriksspørsmål, har i den forbindelse uttalt at «*det er mer fornuftig å bruke pengene i nærområdene*». Det er en vurdering forslagsstillerne slutter seg til.

Kurdiske selvstyremyndigheter har vært opptatt av å ta hånd om minoriteter som flykter fra IS-kontrollerte områder. Forslagsstillerne viser til at den selverklærte islamske staten har begått systematiske

og grove overgrep mot ulike religiøse minoriteter. Det er nå et stort press på Irak/Kurdistan og Syrias øvrige naboland.

Forslagsstillerne er kjent med at blant andre Kurdistan har både evne og vilje til effektiv nødhjelp i nærområdene. Den kurdiske ministeren Bakir har understreket overfor norske myndigheter at Kurdistan har kapasitet og vilje til å hjelpe opp til 1,8 millioner syriske flyktninger med bolig, utdanning, velferdstjenester, helsehjelp og mat. Dette er et tilbud som etter lokale forhold vil kunne sammenliknes med tilbudet syriske flyktninger vil motta i Norge. Forslagsstillerne viser til at den kurdiske planen ikke innebærer bosetting i flyktningeleirer, men en plan for permanent bosetting og opprustning av lokal infrastruktur. Forslagsstillerne understreker derfor at utfordringen for hjelp i nærområdene ikke er lokal kapasitet, men givernes vilje til å bidra økonomisk.

Forslagsstillerne konstaterer at kurdiske myndigheter anslår kostnadene ved å bosette av 1,8 millioner flyktninger vil være anslagsvis 1,5 mrd. dollar (tilsvarende 12 mrd. kroner) det første året. De påfølgende årene vil kostandene reduseres betraktelig som følge av at flyktningene integreres i sine nærmiljøer. 12 mrd. kroner tilsvarer ca. 6 700 kroner per flyktning. Forslagsstillerne minner om at bosetting av en syrisk flyktning i Norge koster én mill. kroner i løpet av en femårsperiode i direkte kostnader. I tillegg kommer indirekte kostnader som følge av at flyktninger gjennomsnittlig har langt lavere arbeidsdeltakelse og høyere bruk av velferdsytelser enn befolkningen for øvrig.

Forslagsstillerne viser til at Flyktningshjelpen i fjor bisto ca. 1,6 millioner flyktninger til en kostnad av ca. 750 mill. kroner i Syria og nabolandene. Forslagsstillerne er videre kjent med at Flyktningshjelpen i forbindelse med krisen i Syria har vært i kontakt med ulike internasjonale donorer med eksempler på

hvordan organisasjonen kan hjelpe ca. én million flyktninger innenfor en ramme av ca. én mrd. kroner.

Forslagsstillerne understreker at Flyktningshjelpens prosjekter må sees i sammenheng med hva andre lokale og internasjonale aktører bidrar med. Forslagsstillerne konstaterer likevel at det finnes både kompetanse og villige aktører som er rede til å avhjelpe de store flyktingemassene i de syriske nærområdene.

Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet alltid har ønsket å øke andelen nødhjelp i bistandsbudsjettet. En dreining av ressurser fra den tradisjonelle og omstridte «stat-til-stat»-bistanden over til direkte nødhjelp, er et tiltak som ville kunne hjelpe hundretusener av mennesker raskt.

Forslagsstillerne viser til at i 2014 ble under ti prosent av norsk bistand brukt til nødhjelp. Andelen nødhjelp ble ikke økt til tross for at en av de største humanitære katastrofene siden andre verdenskrig står rett utenfor Europas dørstokk. Med dette som bakteppe ønsker forslagsstillerne å øke andelen nødhjelp betydelig, noe som vil kunne komme flere hundretusener mennesker til gode.

Forslagsstillerne ønsker derfor å omdisponere én mrd. kroner til nødhjelp for syriske flyktninger i nærområdene. Denne milliarden vil kunne bidra til at omtrent én millioner flyktninger vil kunne hjelpes i nærområdene. Forslagsstillerne understreker at denne prioriteringen kommer i tillegg til den milliarder regjeringen allerede har bevilget for å avhjelpe situasjonen i Syria og i nærområdene.

Forslagsstillerne ønsker å bevilge 1 000 000 000 kroner ekstra til nødhjelp til Syria i statsbudsjett for 2015. Midlene benyttes til å hjelpe rundt en millioner flyktninger i de syriske nærområdene. Her er en tabell som viser endringene sammenlignet med Syria-forliket som ble inngått mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Økte utgifter				
Dep	Kap.	Post	Beskrivelse	Endringer FrP
UD	163	70	Nødhjelp og humanitær bistand til flyktingtiltak i Syria og nærområder	1 000,00 mill.
KMD	579	1	Folkeavstemning om Syria-flyktninger	45,00 mill.
KMD	579	70	Folkeavstemning om Syria-flyktninger	6,00 mill.
				1 051,00 mill.

Inndekninger pkt 1

Dep	Kap.	Post	Beskrivelse	Endringer Ap, Sp, H, KrF, V, MDG	Endringer FrP
UD	150	78	Regionbevilgning Afrika	20,00 mill.	200,00 mill.
UD	151	78	Regionbevilgning Asia	20,00 mill.	100,00 mill.
UD	152	78	Regionbevilgning Midt-Østen og Nord-Afrika		75,00 mill.

Dep	Kap.	Post	Beskrivelse	Endringer Ap, Sp, H, KrF, V, MDG	Endringer FrP
UD	153	78	Regionbevilgning Latin-Amerika	15,00 mill.	23,00 mill.
UD	160	70	Sivilt samfunn	40,00 mill.	75,00 mill.
UD	164	70	Fred, forsoning og demokratiltak		72,00 mill.
UD	165	70	Forskning	75,00 mill.	
UD	165	71	Faglig samarbeid	25,00 mill.	21,00 mill.
UD	166	72	Internasjonale miljøprosesser		180,00 mill.
UD	166	74	Fornybar energi	30,00 mill.	150,00 mill.
UD	170	76	Tilleggsbevilgning via FN-systemet mv	25,00 mill.	50,00 mill.
UD	171	70	Verdensbanken		25,00 mill.
				250,00 mill.	971,00 mill.

Inndekninger pkt 2

Dep	Kap.	Post	Beskrivelse	Endringer Ap, Sp, H, KrF, V, MDG	Endringer FrP
KD	285	53	Forskningsmidler, BIA-ordningen	2,00 mill.	2,00 mill.
KUD	323	55	Norsk kulturfond, Musikkformål		5,00 mill.
KUD	326	55	Norsk kulturfond, Språk-, litteratur- og bibliotekformål		2,40 mill.
KUD	335	71	Mediestøtte, produksjonstilskudd	5,00 mill.	5,00 mill.
JD	451	1	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, drift	5,00 mill.	
JD	490	23	Færre utredninger UDI	3,50 mill.	
ASD	605	70	Omdisponering deler av bevilgningen "raskere tilbake"	10,00 mill.	10,00 mill.
HOD	761	62	Dagaktivitet	10,00 mill.	
HOD	761	68	Tilskuddspost innovasjon og kompetanse	15,00 mill.	15,00 mill.
HOD	765	72	Frivillig arbeid og psyk. - Klagepott, avsetning for klager på tildeling	1,00 mill.	1,00 mill.
NFD	920	50	Næringsrettet forskning	5,00 mill.	5,00 mill.
NFD	1149	72	Treprogrammet (noe er overførte midler)	5,00 mill.	5,00 mill.
KLD	1400	71	Redusert frivillig bidrag til UNEP		10,00 mill.
KLD	1420	35	Statlig erverv skogvern	7,50 mill.	7,50 mill.
KLD	1420	71	Tiltak mot marin forøpling	2,50 mill.	
KMD	2445	20	Planlegging nytt regjeringskvartal	5,00 mill.	
KMD	2445	33	Byggeprosjekter	5,00 mill.	5,00 mill.
KMD/JD	571/480	60/50	Kompensasjon til kommunene som følge av endringer i foreldrebetaling-regelverket fra 1. mai 2015	7,10 mill.	7,10 mill.
				88,60 mill.	80,00 mill.

Forslag 1

Totale inndekninger	1 051,00 mill.
Totalt økte utgifter	1 051,00 mill.
Diff	0,00 mill.

Folkeavstemning

Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet lenge har ment at Norge burde åpne for mer direkte demokrati. Folkeavstemning i flere saker vil være et viktig supplement til de ordinære valgene og vil føre til at befolkningen føler at de tas mer på alvor. Dette er en styrke for demokratiet.

Forslagsstillerne konstaterer at et flertall på Stortinget nå ønsker å ta imot 8 000 flyktninger fra Syria frem mot 2017, som tilsvarer anslagsvis minimum 13 600 flyktninger dersom man inkluderer familiegjenforening. Mottak av anslagsvis minimum 13 600 flyktninger utover vedtatt asyl- og innvandringspolitikk er et prinsipielt og økonomisk spørsmål som vil få betydelige konsekvenser for statsbudsjettene i mange år fremover. Vedtaket er også stikk i strid med det et flertall av partiene gikk til valg på i 2013, og det er derfor noe folket ved valg ikke har gitt sin tilslutning til.

Forslagsstillerne viser til at dette vil føre til en stor økning i antallet flyktninger som har behov for bosetting. En slik økning vil legge press på kommunene. Norge har allerede i dag 5 000 flyktninger som venter på bosetting i en kommune, inkludert ca. 1 000 syrere. Forslagsstillerne konstaterer at kvoteflyktninger som kommer til Norge gjennom FN-systemet vil ha sterkere rettigheter, og derfor rykke foran i køen. At personer som allerede har fått opphold i landet må sette livet sitt på vent mener forslagsstillerne er uheldig.

Flyktninger fra fattige, lite utviklede og krigsherjede områder har sjelden kompetanse som det norske arbeidslivet etterspør. Forslagsstillerne viser derfor til at flyktninger er underrepresentert på arbeidsmarkedet og overrepresentert som mottakere av sosiale tjenester. Forslagsstillerne har forståelse for at personer som kommer fra en krigssituasjon vil ha utfordringer med å tilpasse seg det norske arbeidsmarkedet. Det er like fullt en realitet at mottak av flere flyktninger over tid vil utfordre bærekraften i det norske velferdssamfunnet.

Forslagsstillerne mener derfor Norges innbyggere bør gis mulighet til å si sin mening i en sak som på sikt vil kunne utfordre fundamentet i velferdssam-

funnet. Ifølge tall fra SSB vil en gjennomsnittlig syrisk flyktning medføre kostnader på syv mill. kroner i løpet av livet, forutsatt at disse har samme integreringstakt som en gjennomsnittlig irakisk innvandrer. Forslagsstillerne konstaterer derfor at det er dramatiske kostnadsforpliktelser Norge pådrar seg ved å ta imot 8 000/13 600 syriske flyktninger de neste tre årene. Dersom man legger de foran nevnte tallene til grunn, betyr det at de samlede livsløpskostnadene for 8 000 syrere totalt sett vil være på 56 mrd. kroner.

UDIs erfaringer med familiegjenforente er at det i gjennomsnitt kommer 0,7 personer på familiegjenforening for hver innvandret syrer. Forslagsstillerne viser til at det dermed vil kunne komme 5 600 personer på familiegjenforening på grunnlag av de 8 000 syrerne som får opphold. Dermed vil vedtaket medføre totalt minimum 13 600 personer fra Syria. Forslagsstillerne viser til at livsløpskostnaden knyttet til 13 600 syrere i så fall vil være på 95,2 mrd. kroner, noe som tilsvarer rundt to bistandsbudsjetter og et justisbudsjett samlet.

Forslagsstillerne viser til at SSBs anslag er konservativt, da det er basert på at etterkommere vil ha samme sysselsettingsgrad og samme forbruk av offentlige tjenester som den øvrige befolkningen. SSBs statistikk viser at det er lite realistisk. Forslagsstillerne konstaterer derfor at dette anslaget må sies å være forsiktig.

Forslagsstillerne viser til at det ifølge SSB var 2 878 966 personer over 17 år bosatt i Norge i 2014 med skattbar inntekt. Folketallet i Norge per 1. januar 2015 var 5 165 802 personer. Forslagsstillerne konstaterer at de anslåtte livsløpskostnadene på å ta imot 13 600 syrere er dramatiske og utgjør 95,2 mrd. kroner. Forslagsstillerne ser at kostnaden ved å gjennomføre vedtaket vil utgjøre en kostnad tilsvarende 33 067 kroner per norske innbygger med skattbar inntekt, og 18 429 kroner per norske innbygger i befolkningen som helhet. Forslagsstillerne mener dette er alvorlige tall og oppfordrer samtlige partier på Stortinget til å gjennomgå bærekraften i norsk innvandringspolitikk grundig.

Forslagsstillerne viser til at det ordinære kommunevalget gjennomføres til høsten. I den forbindelse vil det være naturlig å foreta en avstemning om landets innbyggere ønsker mottak av flere syriske flyktninger. Forslagsstillerne konstaterer at dersom folkeavstemningen gjennomføres i forbindelse med det ordinære kommunevalget, vil dette kun medføre en relativt liten ekstrakostnad.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I.

I statsbudsjettet for 2015 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
150		Bistand til Afrika	
	78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 2 111 900 000 til kr 1 911 900 000	200 000 000
151		Bistand til Asia	
	78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 844 500 000 til kr 744 500 000	100 000 000
152		Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika	
	78	Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 556 000 000 til kr 481 000 000	75 000 000
153		Bistand til Latin-Amerika	
	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 144 000 000 til kr 121 000 000	23 000 000
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling	
	70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 1 965 300 000 til kr 1 890 300 000	75 000 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 3 589 042 000 til kr 4 589 042 000	1 000 000 000
164		Fred, forsoning og demokrati	
	70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 631 600 000 til kr 559 600 000	72 000 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering	
	71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 395 900 000 til kr 374 900 000	21 000 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.	
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 932 200 000 til kr 752 200 000	180 000 000
	74	Fornybar energi, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 940 000 000 til kr 790 000 000	150 000 000
170		FN-organisasjoner mv.	
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres, reduseres med</i> . fra kr 608 300 000 til kr 558 300 000	50 000 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres, reduseres med</i> fra kr 897 700 000 til kr 872 700 000	25 000 000
285		Norges forskningsråd	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	53	Strategiske satsinger, r e d u s e r e s med	2 000 000
		fra kr 1 019 814 000 til kr 1 017 814 000	
323		Musikkformål	
	55	Norsk kulturfond, r e d u s e r e s med	5 000 000
		fra kr 258 221 000 til kr 253 221 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	55	Norsk kulturfond, r e d u s e r e s med	2 400 000
		fra kr 177 056 000 til kr 174 656 000	
335		Mediestøtte	
	71	Produksjonstilskudd, r e d u s e r e s med	5 000 000
		fra kr 308 246 000 til kr 303 246 000	
571		Rammetilskudd til kommuner	
	60	Innbyggertilskudd, r e d u s e r e s med	7 100 000
		fra kr 116 337 351 000 til kr 116 330 251 000	
579		Valgutgifter	
	1	Driftsutgifter, ø k e s med	45 000 000
		fra kr 57 684 000 til kr 102 684 000	
	70	Informasjonstiltak i forbindelse med valg, ø k e s med	6 000 000
		fra kr 5 000 000 til kr 11 000 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres, r e d u s e r e s med</i>	10 000 000
		fra kr 185 690 000 til kr 175 690 000	
761		Omsorgstjeneste	
	68	Kompetanse og innovasjon, r e d u s e r e s med	15 000 000
		fra kr 258 154 000 til kr 243 154 000	
765		Psykisk helse og rusarbeid	
	72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21,</i> r e d u s e r e s med	1 000 000
		fra kr 227 823 000 til kr 226 823 000	
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til forskning, r e d u s e r e s med	5 000 000
		fra kr 2 069 913 000 til kr 2 064 913 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket	
	72	Tilskudd til økt bruk av tre, <i>kan overføres, r e d u s e r e s med</i>	5 000 000
		fra kr 26 680 000 til kr 21 680 000	
1400		Klima- og miljødepartementet	
	71	Internasjonale organisasjoner, r e d u s e r e s med	10 000 000
		fra kr 42 477 000 til kr 32 477 000	
1420		Miljødirektoratet	
	35	Statlige erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres, r e d u s e r e s med</i>	7 500 000
		fra kr 331 112 000 til kr 323 612 000	
2445		Statsbygg	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres, reduseres</i> med fra kr 1 427 600 000 til kr 1 422 600 000	5 000 000

II.

Stortinget ber regjeringen sørge for at det gjennomføres en folkeavstemning om Norge skal ta imot flere syriske flyktninger. For å holde kostnadene ved avstemningen på et absolutt minimum, foretas folkeavstemningen i forbindelse med høstens kommunevalg.

17. juni 2015

